

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (TYMM) ile UYUMLU

SÜRDÜRÜLEBİLİR

ÇEVRE EĞİTİMİ

ETKİNLİK
KİTABI

Dow & ÖRAV
10. Yıl İş Birliği
Anısına

Geri Dönüştürülebilir mi?

Kavramsal Beceriler:

KB2.Bütünleşik Beceriler

KB2.5.Sınıflandırma Becerisi

KB2.5.SB4. Nesne, olgu ve olayları etiketlemek

KB2.12.Mevcut Bilgiye/Veriye Dayalı Tahmin Etme Becerisi

KB2.12.SB1. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin bilgi/veri toplamak ya da ön bilgileri kullanmak

KB2.12.SB3. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ileriye yönelik yargıda bulunmak

KB3. Üst Düzey Düşünme Becerileri

KB3.1.Karar Verme Becerisi

KB3.1.SB5. Ulaştığı yapıya dayalı seçim yapmak

KB1.Temel Beceriler

KB1.2.Okuma

KB1.6.Seçme

Eğilimler:

E1. Benlik Eğilimleri

E1.1. Merak

E1.6. Seçicilik

E2. Sosyal Eğilimler

E2.2. Sorumluluk

E2.5. Oyunseverlik

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Muhakeme

E3.2. Odaklanma

E3.6. Analitiklik

E3.10. Eleştirel Bakma

Programlar Arası Bileşenler:

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB2. Sosyal Yaşam Becerileri

SDB2.1.İletişim Becerisi

SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek

SDB2.1.SB1.G3. Başkalarının anlattıklarını dinlemek için onlara zaman ayırır.

SDB2.3.SB4. Toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmek

SDB2.3.SB4.G3. Okulunun, yaşadığı toplumun veya dünyanın bir ihtiyacını/ sorununu keşfeder.

Değerler:

D16.Sorumluluk

D16.3. Görev Bilincine Sahip Olmak

D16.3.5. Sorumluluklarını yerine getirmek için iç motivasyon geliştirir.

D17.Tasarruf

D17.2. İsraftan Kaçınmak

D17.2.5. Yer altı ve yer üstü kaynaklarını amacına uygun ve özenli kullanır.

Okuryazarlık Becerileri:

OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

OB8.2. Sürdürülebilir ve Sürdürülebilir Olmayan Sistemleri Anlama

OB8.2.SB1. Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçleri tanımlamak

Süre: 40 dakika

Ön hazırlık:

- Ekteki "Paylaşımlı Okuma: Geri Dönüştürülebilir mi?" çalışması öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
- Ekte yer alan "Labirent Oyunu" çalışması öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
- Etkinliği gerçekleştirmeden 2 hafta önce öğrencilerden aşağıdaki malzemeleri getirmeleri istenir. Okulun ya da sınıfın bir bölümünde öğrencilerin getirdiği malzemeler biriktirilir. Biriktirilen malzemelerin her birinden en az bir adet olacak şekilde bölüştürerek dört ayrı poşet (geri dönüşüm avı) hazırlanır. Bir poşette örneğin bir tane tuvalet kâğıdı rulosu, bir tane pet şişe, bir tane kâğıt bardak olacak şekilde bölüştürülebilir.

Yönerge: Oyun öncesi geri dönüşüm kavramının ne olduğu üzerine öğrencilerle kısa sohbet edilir. Geri dönüşüm kutularından bahsedilir.

Çiki Çiki-Bum Bum Oyunu

"İki haftadır sınıfımızın bu köşesinde bazı malzemeler biriktirdik. Şimdi bu malzemelerden bazılarını göstereceğim. Geri dönüştürülebilir olduğunu düşünüyorsanız "çiki çiki" diyoruz ve ayağa kalkıyoruz. Geri dönüşemez olduğunu düşünüyorsanız "bum bum" diyoruz ve yerimizde oturmaya devam ediyoruz. Doğru ya da yanlış olduğuna dair size bilgi vermeyeceğim, siz de söylemeyin. Sadece yönergeyi uyguluyoruz." denir ve biriktirilen malzemeler kullanılarak oyun oynanır.

Gruplama

Çocuklardan yalnızca beden dilini kullanarak; isimlerinin baş harfine veya soyadlarının baş harfine göre, alfabetik olarak sıraya girmelerini istenir. Sıranın başlama noktasını ve devam etmesi gereken yön belirtilir. Sırayla 6 kişi sayılarak, 6 kişilik gruplar oluşturulur ve sıralarına yönlendirilir.

Paylaşımlı Okuma: Geri Dönüşebilir mi?

Ekteki “Paylaşımlı Okuma: Geri Dönüştürülebilir mi?” sayfası öğrencilere dağıtılır. Metindeki her bir başlığı gruptaki bir kişinin alması, okuması ve ardından grup arkadaşlarına okuduğu başlığı açıklaması istenir.

Geri Dönüşüm Avı

Paylaşımlı okuma etkinliği tamamlanınca gruplardan bir temsilci seçmeleri istenir. Temsilcilere öğretmen tarafından etkinlik öncesi hazırlanmış geri dönüşüm avı poşetleri verilir. Temsilciler gruplarına poşetleri götürür. Gruplarıyla tartışarak poşetteki malzemelerin hangilerinin geri dönüştürülebilir hangilerinin geri dönüştürülemez olduğunu ayırt ederler. Geri dönüştürülebilir malzemeler toplanır ve 3.3.“Bilmeyen Kalmasin” adlı etkinlik için saklanır. Öğrencilere başka bir etkinlikte bu malzemelerden yararlanılacağı söylenir. Geri dönüştürülemeyen ürünler her öğrenciye en az bir malzeme olacak şekilde dağıtılır. Yeterli malzeme yoksa her iki ya üç öğrenciye bir malzeme verilir. Grup çalışması şeklinde gerçekleştirilir. Teneffüste her öğrencinin (malzeme yeterli değilse grup oluşturulduğu için grubun) en az üç kişiye (diğer sınıflardan öğrenciler, okul personeli, idareciler ve diğer öğretmenlere) elindeki malzemenin geri dönüştürülemediği hakkında bilgi vermesi istenir. Teneffüs bitince öğrencilerin kimlerle konuştuğu sorularak deneyimlerini paylaşmaları istenir.

Çıkış Bileti

Ekte yer alan “Labirent Oyunu” zaman kalırsa okulda kalmazsa evde yapmaları için verilir.

Farklılaştırma Çalışması

Destekleme:

Paylaşımlı Okuma: Metni okumakta zorlanan öğrenciler için, her başlığın ana fikrini özetleyen kısa bir video veya ses kaydı hazırlayabilirsiniz. Öğrenciler bu sesli kaynağı dinleyerek bilgiyi grup arkadaşlarına aktarabilirler.

Zenginleştirme:

Geri Dönüşüm Avı: Öğrencilerden, geri dönüştürülemeyen malzemeleri sadece tespit etmekle kalmayıp, bu malzemelerin geri dönüştürülebilmesi için yaratıcı bir yöntem veya yeni bir teknoloji tasarımlarını isteyebilirsiniz.

Labirent Oyunu: Öğrenciler kendi labirent oyunlarını tasarlayabilirler. Bu oyunda, geri dönüşümle ilgili sorulara doğru cevap verdikçe ileriye doğru ilerlerken, yanlış cevap verdiklerinde başlangıç noktasına geri dönmeleri gerekebilir.

EK- PAYLAŞIMLI OKUMA: GERİ DÖNÜŞEBİLİR Mİ?

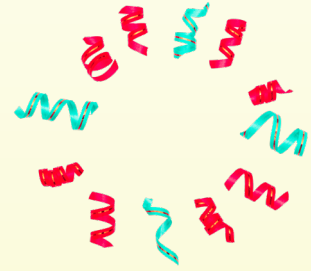
1. Paket servis kahve bardakları (karton bardaklar)

Pek çoğumuz karton bardakların geri dönüştürülebildiğini düşünür. Ne yazık ki doğru değil. Çünkü kâğıttan yapılan bu bardaklar sıcak içeceği tutması için özel bir kaplamayla (genellikle balmumu) kaplanıyor. Bu kaplama bardağı yumuşak ve esneyebilen bir plastik türü olan polistirenden üretiliyor. Polistiren ise nadiren dönüştürülebilir.

2. Ambalaj kağıtları

Paketli gıdalar ve hediyeler için kullanılan ambalaj kağıtlarının bazıları ne yazık ki geri dönüştürülemiyor. Folyolar, ısıtılı veya hatta biraz parlak olan ambalaj kağıtları ek maddeler barındırdığından ve bunlar ayrıştırılamayacağından geri dönüştürülemez.

3. Yapışkan bant

Yapışkan bantlar geri dönüştürülemiyor. Dolayısıyla geri dönüşüme girecek karton ve kağıtlardan yapışkan bantların ayrılması gerekir.

4. Plastik poşetler

Yok olma süresi 1000 yılı bulabilen, yıllık bazda üretimi 335 milyon tonu aşan plastik poşetlerin yalnızca yüzde 1'i geri dönüştürülebilir.

5. Plastik çatal bıçaklar, pipetler

Polistirenden üretilen bu ürünler, yumuşak ve esneyebilen bir yapıda. Bu plastik türü ise nadiren dönüştürülebiliyor. Yani esnek plastik çatal, kaşık, bıçak ve pipetler geri dönüştürülemez. Bu nedenle Avrupa Birliği 2021 yılında tek kullanımlık plastik kullanımı yasakladı.

6. Geri dönüşümü mümkün olan bazı malzemeler:

- Kullanılmayan cam malzemeler
- Yumurta kolisi
- Tuvalet kâğıdı veya kağıt havlu rulosu
- Atık kağıtlar
- Atık yağ
- Atık elektronik malzemeler
- Atık metaller

*Yukarıda metin <https://www.netwaste.org.au/recycle-it/what-can-be-recycled/> kaynağından yararlanılarak oluşturulmuştur.

EK: LABİRENT OYUNU

EK: LABİRENT OYUNU CEVAP ANAHTARI

---

www.orav.org.tr | www.orav.org.tr/ekampus

[!\[\]\(34b4f260a8587d2e97eeaee361cc357b_img.jpg\)](#) [!\[\]\(b5f3742814ad7ea0f0989480e393a386_img.jpg\)](#) [!\[\]\(7a21b292b296aee11cc1473808e99c9f_img.jpg\)](#) [!\[\]\(7e14619d3af7f52656a3613664aa4960_img.jpg\)](#) /ogretmenakademisivakfi

[!\[\]\(3d8c13c92b853674f749aac6fa869926_img.jpg\)](#) /orav2008